

Verhalen geschreven door onze leden

● Wageningen als visitekaartje

Er was Lubbert Adolph Torck (1687-1758) alles aan gelegen om zijn Wageningen op te stoten in de vaart der volkeren. Hij was eigenaar van het kasteel, dat hij omvormde tot een ruime stadsvilla te midden van prachtige tuinen. Op het kasteelterrein liet hij elf forse herenhuizen bouwen. Die verhuurde hij veelal aan VOC- relaties uit Holland. Tien van die huizen staan er nu nóg, aan de Herenstraat en de Bassecour. Bij zo veel rijk vertoon mocht het stadje Wageningen niet detoneren, dat was niet goed voor Torck's imago. Door zijn toedoen kwamen er verharde straten, er kwam straatverlichting, op hoek en kant werden waterputten geslagen.

Wageningen als visitekaartje. Als klap op de vuurpijl liet hij een zwaar bewapend fregat bouwen dat de zeeën ging bevaren onder naam Waageningen. Torck was namelijk ook een hoge ome in de Admiraliteit van Amsterdam en hij wist - zeker ook van zijn eigen huurders - dat de handelsvloot veel last had van de 'barbarijse zeerovers', die de vaarroute langs de Afrikaanse kusten onveilig maakten. Toen de Waageningen in 1723 van stapel liep noteerde de kundige en kritische kapitein Schrijver: "Ik heb er niets in gevonden dan goed qualijtjen en ben niet in staat een fout daarvan op te nemen". Het schip was bijzonder snel en was niet alleen met zeilen maar ook met riemen uitgerust. Het kon zodoende heel precies manoeuvreren, ook als er geen wind stond. Er waren 36 stukken geschut aan boord en een bemanning van 225 koppen. Al direct in zijn eerst jaar werden twee grote kapersschepen vernietigd. Ook het jaar daarop was het weer prijs, twee barbarijse schepen tot overgave gedwongen. De genoemde kapitein Schrijver

vermeldt hun namen, de Oranjeboom en het Rode Hart. Het laatste had 34 kanonnen aan boord en 270 bemanningsleden. De naam Waageningen zal sindsdien in de Hollanden op aller lip gelegen hebben. In 1735 mocht het schip het gezantschap vervoeren dat namens de Verenigde Nederlanden in Marokko de onderhandelingen ging voeren over de beëindiging van de kaapvaart. De Waageningen stond toen onder commando van kapitein Joost Sels. En waar kwam die Joost Sels vandaan? Uit Wageningen, waar hij aan de Herenstraat een huis van Torck bewoonde. Uiteindelijk werd de Waageningen in 1748 gesloopt. Museum De Casteelse Poort toont een schilderij van het schip. *Piet Aben (oktober 2017)*

Foto: *Het fregat De Waageningen.*